

निवडणूक प्रक्रियेपूर्वी तसेच दरम्यान
सादर करावयाच्या अहवालाचे नमुने

राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र

क्रमांक -रानिआ/जिपपंस/२०१६/प्र.क्र.२०/का.७

नवीन प्रशासकीय भवन, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालयासमोर, मादाम कामा रोड,

मुंबई- ४०० ०३२

दिनांक- २४/१०/२०१६

आ दे श

भारतीय संविधानाच्या तरतुदी (परिच्छेद २४३के व २४३झेडए) अनुसार स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या सार्वत्रिक निवडणुका त्यांच्या मुदत संपण्यापूर्वी निर्भय, मुक्त व पारदर्शक वातावरणात पार पाडण्याची सर्व जबाबदारी राज्य निवडणूक आयोगाची आहे. ही संपूर्ण कार्यवाही संबंधित जिल्हाधिकारी व महानगरपालिका आयुक्त यांच्यामार्फत पार पाडण्यात येते.

२. राज्य निवडणूक आयोगाच्या असे निर्देशनास आले आहे की, सार्वत्रिक/पोट निवडणुकांसाठी विविध प्रकारची पूर्वतयारी करण्यात येते. तसेच विविध प्रकारची सांख्यिकी व अनेक घटनांबाबतची माहिती संकलित केली जाते. मात्र सदरची माहिती निवडणूका पूर्ण झाल्यानंतर जतन केली जात नाही. त्यामुळे भविष्यातील निवडणूकांच्यावेळी धोरण ठरविताना /प्रतिबंधात्मक उपाययोजना आखताना जसे- मतदार जागृती अभियान, संवेदनशील मतदान केंद्र निश्चिती वा आवश्यक कर्मचारी/साहित्य याबाबतची माहिती इ.साठी आपणास पूर्वानुभावाचा लाभ होत नाही.

३. सबब राज्य निवडणूक आयोगाने स्थानिक स्वराज्य संस्थांसाठी कोणती किमान माहिती संकलित करावी याबाबत विचारविनिमय करून काही अहवालाचे नमुने तयार केले आहेत. सदरचे नमुने हे निवडणुकीच्या विविध टप्प्यांवर सॉफ्टवेअरद्वारे तसेच गुगल ड्राईव्हद्वारे संकलित करण्याचा आयोगाचा मानस आहे.

४. निवडणुकीच्या खालील टप्प्यांवर संबंधित अधिकारी ही माहिती सोबत जोडलेल्या नमुन्यात भरतील व त्यासाठी आवश्यक ती उपाययोजना करतील :-

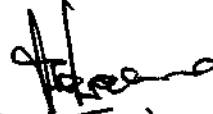
- i) निवडणुकीपूर्व तयारी - मतदान केंद्र, मतदान अधिकारी/कर्मचारी नियुक्ती व प्रशिक्षण, मतदान साहित्य इ.
- ii) आदर्श आचारसंहिता
- iii) प्रत्यक्ष मतदान प्रक्रिया - प्राप्त नामनिर्देशनपत्र, नामनिर्देशनपत्र मागे घेणे, अंतिम निवडणूक लढविणारे उमेदवार, मतदानाची टक्केवारी, इ.
- iv) मतमोजणी प्रक्रिया - निवडून आलेल्या उमेदवारांची माहिती, पक्षनिहाय पडलेली मते, इ.

५. सोबत जोडलेले नमुने हे प्रत्येक निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्यांनी प्रभाग/निवडणूक विभाग/ निर्वाचक गण निहाय भरावयाचे असून स्थानिक स्वराज्य संस्थानिहाय सदरची माहिती संकलित करावयाची आहे. राज्य निवडणूक आयोगाकडे जरी स्थानिक स्वराज्य संस्थानिहाय माहिती प्राप्त होणार असली तरी प्रभागनिहाय माहिती संबंधित निवडणूक निर्णय अधिकारी स्तरावर असणे आवश्यक राहिल. तसेच सदरची माहिती निवडणुकीनंतर हार्ड कॉपी तसेच सॉफ्ट कॉपी मध्ये जिल्हा स्तरावर जतन करावी. राज्य निवडणूक आयोगाचे मान्यतेशिवाय सदरची माहिती निर्लेखित करू नये.

६. तसेच राज्य निवडणूक आयोगाकडून नेमण्यात येणाऱ्या निवडणूक निरीक्षकांसाठी माहिती पुस्तिका तयार करताना विषयांकित नमुन्यात नमूद सर्व बाबींचा समावेश त्यामध्ये असावा.

७. सदरची माहिती निवडणुकीच्या विविध टप्प्यांवर तात्काळ भरली जाईल तसेच तयार झालेली माहिती जतन केली जाईल याबाबत समक्ष जिल्हाधिकारी/ महानगरपालिका आयुक्त यांनी दक्षता घ्यावी. तसेच जिल्हास्तरीय/महानगर पालिका स्तरावरील माहिती ही निवडणुकीनंतर जिल्हाधिकारी/ महानगरपालिका आयुक्त यांनी तात्काळ आयोगाकडे पाठवावी.

मा. राज्य निवडणूक आयुक्त यांच्या आदेशानुसार,

(~~स्.स.चित्री~~)

सचिव,
राज्य निवडणूक आयोग

प्रति :- सर्व विभागीय आयुक्त
सर्व महानगरपालिका आयुक्त,
सर्व जिल्हाधिकारी
राज्य निवडणूक आयोगातील सर्व अधिकारी
निवड नस्ती

STATE ELECTION COMMISSION, MAHARASHTRA

(SEC Order सं. 20/सं. 7 दि. 24/10/2016)

(These formats will be used by all local bodies just by replacing Address name)

Basic Information fill before Election Programme i.e after final ward formation

STATEMENT - 1

(Information Regarding Population of Electoral Division/ Electoral College & Reservation)

-----ZILLA PARISHAD/ PANCHAYAT SAMITI ELECTION -----

SR. NO.	DISTRICT	NAME OF TALUKA	NO & NAME OF ELECTORAL DIVISION / ELECTORAL COLLEGE	POPULATION AS PER 2011 CENSUS			SEATS		DETAILS REGARDING RESERVATION										DATE OF ELECTION	DATE OF FIRST MEETING	DATE OF EXPIRY		
				Total	SC	ST	TOTAL	WOMEN	GEN			SC			ST			BCC					
									T	W	T	W	T	W	T	T	W	T				T	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20				

STATE ELECTION COMMISSION, MAHARASHTRA

(SEC Order संविधानसभानि. 20/मार्च-7 दि. 24/10/2016)

(These formats will be used by all local bodies just by replacing Address name)

As soon as Voter list Programme declare

STATEMENT - 2

MATERIAL REQUIRED FOR GENERAL / BYE ELECTION(MONTH) (YEAR)

.....ZILLA PARISHAD/ PANCHAYAT SAMITI ELECTION

Sr. No.	DISTRICT	NAME OF TALUKA/ PANCHAYAT SAMITI	NO & NAME OF ELECTORAL DIVISION / ELECTORAL COLLEGE	VOTERS			TOTAL BOOTH S	Brass seals *		EVM/DMM/BATTERY REQUIRED (including 10% Reserve)	MATERIAL REQUIRED (@ 3 PER BOOTH + (10% Reserve))			MARKER PEN	REMARKS
				MALE	FEMALE	OTHER		Required	Available		PAPE R SEAL	PATTI SEAL	SPL TAG		

* Brass Seals have to be provided by Divisional Commission (SEC order No./SEC/PM-1496/CR-11/Ka-3 Dt. 15 March 1996)

STATE ELECTION COMMISSION, MAHARASHTRA

(SEC Order राजिशा/विपपरा/स. 20/सं-7 दि. 24/10/2016)

(These formats will be used by all local bodies just by replacing Address name)

As soon as Ward Formation Programme Declare (Step by step)

STATEMENT - 3

DETAILS OF ELECTION OFFICER, RETURNING OFFICERS, ASSISTANT RETURNING OFFICERS AND OTHERS

NAME OF ZILLA PARISHAD/ PANCHAYAT SAMITI

SR. NO.	DETAILS OF OFFICERS	NAME OF OFFICERS	POST	OFFICE TELEPHONE NO.	FAX NO.	MOBILE NO.	E-MAIL	REMARKS (IN CASE OF GENERAL ELECTION GIVE DETAILS OF ALLOTTED ELECTORAL DIVISIONS /ELECTORAL COLLEGES TO R.O.)
1	ELECTION OFFICER (COLLECTOR)							
2	DEPUTY COLLECTOR INCHARGE OF ELECTION							
3	INCHARGE OF MODEL CODE OF CONDUCT CELL							
4	OFFICER FOR CANDIDATE EXP.							
5	RETURNING OFFICER							
6	ASSISTANT RETURNING OFFICER							
7	Zonal Officers*							
8	PROs*							
9	PO 1 & 2*							

STATE ELECTION COMMISSION, MAHARASHTRA
(SEC Order: 58/2007/MS&S, dated: 7.12.2007/10/2009)
(These forms will be used by all local bodies just by replacing Address Name)

STATEMENT - 7

ZILLA PARISHAD PANCHAYAT SAMITIS TOTAL VOTING & POLL PERCENTAGE IN THE GENERAL / BYE ELECTIONS (MONTH)(YEAR)

SR. NO.	DISTRICT	NAME OF TALUKA / PANCHAYAT SAMITI	TOTAL SEATS	TOTAL BOOTHS	TOTAL VOTERS			TOTAL NO. OF VOTES POLLED			POLLING %	CHANGED VOTES	LITERACY OF VOTERS			PERCENTAGE OF LITERATE VOTERS WITH THE HELP OF OTHER PERSON	POSTAL BALLOT			REMARKS							
					MALE	FEMALE	TOTAL	MALE	FEMALE	TOTAL			LITERATE	ILLITERATE	PERCENTAGE		TOTAL ISSUED	TOTAL RECEIVED	VALID		INVALID						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
Column 1 to 23 on Poll day & 24 TO 26 on Counting Day																											

*HERE MENTION THE NOS OF POLLING STATIONS ON WHICH NOT A SINGLE POLLING AGENT WAS PRESENT AT THE TIME OF MOCK POLL, AND SEALING OF EVMS AT THE END OF POLL

AND ALSO MENTION NOS OF POLLING STATIONS ON WHICH NEED FOR DISTRIBUTING SLIPS WAS FELT DUE TO LARGE NOS OF VOTERS IN QUE AFTER 6.30 PM.

*HERE MENTION THE ANALYSIS OF THE POLL % WITH THE % OF LAST ELECTIONS AND ANY OTHER ANALYSIS DONE ESPECIALLY IF % IS TOO HIGH OR LOW (i.e below or above 15 +/- the average polling percentage of this election)

STATE ELECTION COMMISSION, MAHARASHTRA
(SEC Order 118/2017/102018)
(These forms will be used by all local bodies just by replacing Address name)

After Counting

STATEMENT - 8

VOTES & PARTY OF THE ELECTED CANDIDATE AND CANDIDATES WHO SECURED SECOND HIGHEST VOTES IN THE ZILLA PARISHAD / PANCHAYAT SAMMIT GENERAL / BYE ELECTION — (MONTH) — (YEAR)

S.NO.	DISTRIC T	NAME OF TALUKA / PANCHAYAT SAMITI	NO. & NAME OF ELECTORA L DIVISION/ ELECTORA L COLLEGE	RESERVATI ON	NAME OF THE CANDIDATE (YEAR)	GENDER	AGE	EDUCATION	VOTES POLLED	NAME OF POLITIC AL PARTY	Whether Candidate is was Council or in past ? If Yes (Year or years) / No	REMARK**
					ELECTED							
					SECOND RUNNER UP							
					OTHERS							
					NOTA							
					VOTES NOT EXTRACTED IF ANY							
					TOTAL							

** If only one candidate is remained so being unopposed pl.give details (name of candidate & party /independent) in REMARK column

STATE ELECTION COMMISSION, MAHARASHTRA
(SEC Order 11/2016/2016-17 Pt. 24/10/2016)
(These formats will be used by all local bodies just by replacing Address name)

After Counting

STATEMENT - 9

TOTAL NO. OF VALID VOTES OBTAINED BY DIFFERENT POLITICAL PARTIES IN THE ZILLA PARISHAD / PANCHAYAT SAMITIS GENERAL / BYE ELECTION ----- (MONTH) (YEAR)

DATE OF COUNTING : _____ **TIME OF COMMENCEMENT OF COUNTING :** _____

SR. NO.	DISTRICT	NAME OF TALUKA / PANCHAYAT SAMITI	NO. & NAME OF ELECTORAL DIVISION / ELECTORAL COLLEGE	TOTAL SEATS	NOS. OF CONTESTING CANDIDATES	TOTAL NUMBER OF VOTES OBTAINED BY DIFFERENT POLITICAL PARTIES											TOTAL VOTES	NO. OF CANDIDATE WHOSE DEPOSIT IS FORFEITED & AMOUNT	
						BSP	BJP	CPI	CPI (M)	INC	NCP	SS	MNS	PARTIES REGD. WITH SEC (RECOGD. STATE OTHER THAN MAHARASHTRA)	UNRECOGD. PARTIES WITH SEC	INDEPENDENT			NONE OF THE ABOVE (NOTA)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

STATE ELECTION COMMISSION, MAHARASHTRA

(SEC Order: राजि०/राजि०/राजि०/रा.सं. 20/का-7 दि. 24/10/2016)

(These formats will be used by all local bodies just by replacing Address name)

After Counting

STATEMENT - 10

SEATS WON BY DIFFERENT POLITICAL PARTIES IN THE ZILLA PARISHAD / PANCHAYAT SAMIT GENERAL / BYE ELECTION -----(MONTH) (YEAR)

SR. NO.	DISTRICT	NAME OF TALUKA / PANCHAYAT SAMITI	TOTAL SEATS	CONTESTING CANDIDATES	NUMBER OF SEATS WON BY POLITICAL PARTIES										
					BSP	BJP	CPI	CPI (M)	INC	NCP	SS	MNS	PARTIES REGD. WITH SEC (RECOG. STATE PARTY FOR STATE OTHER THAN MAHARASHTRA)	UNRECOG. PARTIES REGD. WITH SEC	INDEPENDENT
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

STATE ELECTION COMMISSION, MAHARASHTRA
(SEC Order रानिआ/जिपपंस/प्र.क्र.20/का-7 दि.24/10/2016)
(These formats will be used by all local bodies just by replacing Address name)

जिल्हा परिषद / पंचायत समिती निवडणुकीचा (जिल्हानिहाय) संकलन तक्ता					
जिल्हा परिषद / पंचायत समितीचे नाव -					
पार पडलेल्या निवडणुकीचा मतदानाचा दिनांक			DD /MM /YEAR		
निवडणुकीचा प्रकार			सार्वत्रिक पोस्ट		
निवडणूकपूर्व तयारी					
१ जिल्हा परिषद / पंचायत समिती संख्यात्मक तपशील					
		१	जनगणनेनुसार एकूण लोकसंख्या		
			स्त्री		
			पुरुष		
		२	निवडणूक विभाग एकूण संख्या		
		२अ	निर्वाचक गणांची एकूण संख्या		
		३	निवडणुक लढविणारे एकूण उमेदवार (निवडणूक विभाग)		
		३अ	निवडणुक लढविणारे एकूण उमेदवार (निर्वाचक गण)		
		४	निवडणूक प्रतिनिधींची संख्या (निवडणूक विभाग)		
		४अ	निवडणूक प्रतिनिधींची संख्या (निर्वाचक गण)		
		५	स्त्री मतदारांची संख्या		
	६	पुरुष मतदारांची संख्या			
	७	इतर मतदारांची संख्या			
	८	एकूण मतदार (५+६+७)		०	
	९	मतदार ओळखपत्र(EPIC) असणारे मतदार			
	१०	एकूण मतदारांशी EPIC धारकांची टक्केवारी			
२	अ	मतदान केंद्र			
		१	एकूण मतदान केंद्रांची संख्या		
		२	संवेदनशील मतदान केंद्रांची संख्या (Sensitive)		
		३	अतिसंवेदनशील मतदान केंद्रांची संख्या (Critical)		
		४	उपद्रवमुल्य असलेली मतदान केंद्र (Vulnerable Polling Stations)		
२	ब	ठिकाणांनुसार(Sites) मतदान केंद्रांचा तपशील			
	१	i)	एक मतदान केंद्र असलेली ठिकाणांची संख्या		
		ii)	दोन ते पाच मतदान केंद्रे असलेल्या ठिकाणांची संख्या		
		iii)	पाच पेक्षा जास्त मतदान केंद्रे असलेल्या ठिकाणांची संख्या		
		iv)	एकूण ठिकाण (i+ii+iii)		
	२	i)	शासकीय इमारत		
		ii)	अर्ध-शासकीय इमारत		
		iii)	खाजगी इमारत		

STATE ELECTION COMMISSION, MAHARASHTRA

(SEC Order रनिआ/जिपपंस/प्र.क्र.20/का-7 दि.24/10/2016)

(These formats will be used by all local bodies just by replacing Address name)

२	क	मतदान कर्मचारी नियुक्तीचा संख्यात्मक तपशील		
		१ निवडणूक निरीक्षक (General Observer)		
		२ निवडणूक निर्णय अधिकारी (RO)		
		३ सहा. निवडणूक निर्णय अधिकारी (ARO)		
		४ क्षेत्रिय अधिकारी (ZO)		
		५ सूक्ष्मनिरीक्षक (Micro-observer if any)		
		६ मतदान केंद्राध्यक्ष (PRO)		
		७ मतदान अधिकारी (POs)		
		८ शिपाई		
		९ पोलीस		
		१० राज्य राखीव दल व होमगार्ड		
		११ निम-लष्करी दल		
२	ड	प्रशिक्षणाचा संख्यात्मक तपशील		
		१ अधिकारी/कर्मचारी यांना दिलेल्या प्रशिक्षणाची संख्या व दिनांक		
प्रत्यक्ष निवडणूक प्रक्रिया तयारी				
	इ	मतदान यंत्रांचा संख्यात्मक तपशील		
		१ निवडणुकीत वापरलेली मतदान यंत्रे		
		i) बॅलेट युनिट (BU)		
		ii) कंट्रोल युनिट (CU)		
		२ राखीव ठेवण्यात आलेली मतदान यंत्रे		
		i) बॅलेट युनिट (BU)		
		ii) कंट्रोल युनिट (CU)		
		३ निवडणुकीदरम्यान राखीव मधुन बदली करण्यात आलेली मतदान यंत्रे		
		i) बॅलेट युनिट (BU)		
		ii) कंट्रोल युनिट (CU)		
	ई	वापरलेली वाहने		
		१ बसेस		
		२ ट्रक्स		
		३ जिप्स / कार		
		४ इतर (बोट/हेलिकॉप्टर)		

STATE ELECTION COMMISSION, MAHARASHTRA

(SEC Order रानिआ/जिपपंस/प्र.क्र.20/का-7 दि.24/10/2016)

(These formats will be used by all local bodies just by replacing Address name)

आदर्श आचारसंहिता

उ	प्रतिबंधात्मक उपाययोजनांचा संख्यात्मक तपशील		
	१ चाप्टर प्रकरणे		
	२ तडीपारीची प्रकरणे		
	३ अवैध शस्त्रसाठा जप्ती प्रकरणे		
	४ अजामीनपात्र वॉरंट बजावलेली प्रकरणे		
	५ अंमली पदार्थांच्या अवैध साठा जप्तीची प्रकरणे		
ऊ	आदर्श आचारसंहितेच्या अंमलबजावणीसाठी केलेली व्यवस्था		
	१ जिल्हाधिकारी तथा जिल्हा निवडणूक अधिकारी यांचे स्तरांवर पोलीस (SP) व लोकप्रतिनिधी यांच्या बैठका (तारखांसहित तपशील)		
	२ आचारसंहिता पथकांची संख्या		
	३ स्टॅटीक सर्व्हेलस टीम		
	४ व्हिडिओ व्हिविंग टीम		
	५ मिडीया कमिटीने मंजूरी दिलेल्या एकूण प्रकरणांची संख्या		
	६ पेड न्यूज कमिटीकडे प्राप्त एकूण तक्रारींची संख्या		
	७ वापरलेल्या व्हिडिओ कॅमे-यांची संख्या व कालावधी (आचारसंहिता, मतमोजणी इ.सर्व ठिकाणी लावलेले)		
ए	आदर्श आचारसंहिता भंगाची प्रकरणे (संख्यात्मक तपशील)		
	१ दाखल करण्यात आलेली प्रकरणे		
	२ एफ आय आर (FIR) दाखल झालेली प्रकरणे		
	३ प्रलंबित असलेली प्रकरणे		
प्रत्यक्ष मतदान प्रक्रिया			
३	मतदानाचे विश्लेषण		
	१ एकूण मतदारांची संख्या		
	१अ स्त्री		
	१ब पुरुष		
	१क अंध/अपंग मतदारांची संख्या		
	१ड सुशिक्षित मतदारांची संख्या		
	२ मतदानाची सरासरी टक्केवारी		
	२अ सर्वात जास्त मतदान (टक्केवारी नुसार) होणारा निवडणूक विभाग /निर्वाचक गण व टक्केवारी		
	२ब सर्वात कमी मतदान (टक्केवारी नुसार) होणारा निवडणूक विभाग /निर्वाचक गण व टक्केवारी		
	३ मागील निवडणुकीच्या तुलनेत सरासरी मतदान टक्केवारी (कमी/जास्त- २०१२ ची टक्केवारी)		
	४ स्त्री-पुरुष मतदान टक्केवारीची तुलना (कमी/जास्त- २०१२ ची टक्केवारी)		

STATE ELECTION COMMISSION, MAHARASHTRA

(SEC Order रानिआ/जिपपस/प्र.क्र.20/का-7 दि.24/10/2016)

(These formats will be used by all local bodies just by replacing Address name)

	५	नेमण्यात आलेल्या मतदान प्रतिनिधींची संख्या		
	५अ	एकही मतदान प्रतिनिधीं नसलेल्या केंद्रांची संख्या		
४	मतदान प्रक्रियेत घडलेल्या महत्त्वपूर्ण घटना (संख्यात्मक)			
	१	मतदान यंत्र नादुरुस्त होणे		
	२	कायदा व सुव्यवस्था बिघडणे (उदा. जमावबंदी, गोळीबार इ.)		
	३	पुनःमतदान (मतदान केंद्र निहाय कारणासह तपशील)		
	३अ	मतदान केंद्राध्यक्ष वा इतर कर्मचाऱ्यांच्या निष्काळजीपणामुळे पुनःमतदान झाले असल्यास तपशील		
५	मतमोजणी			
	१	मतमोजणीची एकूण ठिकाणे		
	२	मतमोजणीसाठी लावण्यात आलेल्या टेबलांची संख्या		
	३	सरासरी राउंड (Min-Max)		
	४	नियुक्त कर्मचाऱ्यांची संख्या (Assistant & Supervisor, Observer if any)		
	४अ	मतमोजणी प्रतिनिधींची संख्या		
	५ अ	पुनःमतमोजणी (किती ठिकाणी झाली)		
	५ ब	किती ठिकाणी पुनःमतमोजणीची मागणी फेटाळण्यात आली		
	६	मतमोजणीनंतर सम-समान मते पडणे		
	७	बिनविरोध निवडून आलेल्या उमेदवारांची संख्या		
	८ अ	पाठविण्यात आलेल्या एकूण टपाली मतपत्रिकांची संख्या		
	८ ब	मत नोंदवून प्राप्त झालेल्या एकूण टपाली मतपत्रिका		
	i)	वैध		
	ii)	अवैध		
६	न्यायालयीन दावे किंवा अपिल दाखल झाल्याची प्रकरणे (संख्यात्मक)			
	१	निवडणूक कार्यक्रमादरम्यान		
	२	निकाल घोषित झाल्यानंतर		
७	निवडणूक प्रक्रियेच्या सुलभिकरणासंदर्भात जिल्हांकडून खालील मुद्द्यांबाबत हाती घेतलेल्या नावीन्यपूर्ण उपक्रम (थोडक्यात वर्णन नमूद करावे) :-			
	१	निवडणूक प्रक्रियेत आधुनिक तंत्रांचा वापर		
	२	वृत्तपत्रे व इतर ईलेक्ट्रॉनिक प्रसार माध्यमांचा वापर		
	३	मतदार जागृती अभियान		
	४	मतदारांसाठी पुरविलेल्या सोयी सुविधा		
	५	निवडणूक निरीक्षकांकडून मिळालेले मार्गदर्शन		
	६	इतर		
८	निवडणूक अधिकारी (जिल्हाधिकारी यांचे निवडणूकांच्याबाबत संक्षिप्त विश्लेषण			

निवडणूक प्रक्रिया पार पडल्यानंतर
सादर करावयाची प्रमाणपत्रे

राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र

क्रमांक - रानिआ/जिपपंस/२०१६/प्र.क्र.२६/का.७
नवीन प्रशासकीय भवन, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालयासमोर, मादाम कामा रोड,
मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक- ०९/११/२०१६

आ दे श

भारतीय संविधानाच्या तरतुदी (परिच्छेद २४३के व २४३झेडए) अनुसार स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या सार्वत्रिक निवडणुका त्यांच्या मुदत संपण्यापूर्वी निर्भय, मुक्त व पारदर्शक वातावरणात पार पाडण्याची सर्व जबाबदारी राज्य निवडणूक आयोगाच्यावतीने संबंधित जिल्हाधिकारी व महानगरपालिका आयुक्त हे पार पाडत असतात.

२. राज्य निवडणूक आयोगाच्या असे निर्देशनास आले आहे की, सार्वत्रिक निवडणुका संपल्यानंतर आवश्यक ती कार्यवाही उदा. झालेल्या खर्चाचे देयके अदा करणे, खर्चाचा तपशील सादर न करणारे उमेदवारांना अनर्ह ठरविणे, निवडणुकीविषयीचे अहवाल सादर करणे, इत्यादी विषयाबाबत काही जिल्हाधिकारी/महानगरपालिका कार्यालयात अनास्था दिसून येते. ह्या आवश्यक माहिती अभावी आगामी निवडणुका निर्भय, मुक्त व पारदर्शक घेण्यास बाधा निर्माण होते व कार्यालयीन वेळेचा अपव्यय होतो.

३. वरील बाबी लक्षात घेता निवडणूका संपल्यानंतर संबंधित जिल्हाधिकारी यांना जिल्हा परिषद/ पंचायत समिती/ग्रामपंचायत /नगर परिषदा व नगरपंचायती करिता व महानगरपालिका आयुक्त यांना महानगरपालिकांकरिता खालील प्रमाणपत्रे आयोगाला विहित वेळेत व रितीने सादर करणे आवश्यक करण्यात येत आहेत:-

(i) निवडणुकीवर झालेल्या खर्चाची सर्व देयके अदा करणे व थकबाकी नसणे -

(अ) नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था (नगर परिषदा/नगर पंचायती व महानगरपालिका) :-

या निवडणुकीवर होणाऱ्या खर्चाची संपूर्ण जबाबदारी त्या त्या स्थानिक स्वराज्य संस्थेची

आहे. त्यांनी निवडणुकीचा निकाल लागल्यानंतर ६० दिवसांच्या आत सर्व देयके अदा करावीत. त्यानंतर कोणत्याही परिस्थितीत कसलीही थकबाकी राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

या आशयाचे प्रमाणपत्र संबंधित जिल्हाधिकारी (विभागीय आयुक्त यांचेमार्फत) किंवा महानगरपालिका आयुक्त यांनी निवडणूका संपल्यानंतर ६० दिवसांच्या आत नमुना-१(अ) मध्ये आयोगाला सादर करावे.

(ब) जिल्हा परिषद व पंचायत समिती / ग्रामपंचायती :- या स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणूकीवर होणाऱ्या खर्चाची सर्व जबाबदारी राज्य शासनाची आहे.

जिल्हाधिकारी यांनी शासनाने निश्चित केलेले खर्चाचे निकषामधून (सध्याचे जिल्हा परिषद/ पंचायत समिती-रु.४०/- प्रति मतदार व रु.५०,०००/- प्रति ग्रामपंचायत) अग्रक्रम ठरवून आवश्यक तो सर्व खर्च करावा व सर्व देयके निवडणूक संपल्यानंतर ६० दिवसांच्या आत अदा करावीत.

निकषापेक्षा जास्त खर्च होत असेल तर शासनाने जिल्हा परिषद/पंचायत समितीकरिता मंजूर केलेल्या नियमित अनुदानातून देणे शक्य आहे किंवा कसे, हे जिल्हाधिकारी यांनी तपासावे. तसे शक्य होत नसेल तर संयुक्तिक कारणासह जिल्हाधिकारी यांनी ग्रामविकास विभागाकडे अधिक निधीची मागणी करावी.

वरील आशयाचे प्रमाणपत्र जिल्हाधिकारी (विभागीय आयुक्त यांच्यामार्फत) राज्य निवडणूक आयोगास निवडणूक संपल्यानंतर ६० दिवसांच्या आत नमुना-१(ब) मध्ये सादर करावे.

(क) झालेल्या खर्चाचा तपशील उदाहरण म्हणून सोबत जोडलेल्या विवरणपत्राप्रमाणे द्यावा.

(ii) निवडणुकीचा निकाल लागल्यानंतर सर्व उमेदवारांनी खर्चाचा हिशोब ३० दिवसांच्या आत सादर करणे आवश्यक.

खर्चाचा हिशोब सादर न करणाऱ्या सर्व उमेदवारांना अनर्ह ठरविण्याची कार्यवाही सुरु झाली या आशयाचे प्रमाणपत्र जिल्हाधिकारी (विभागीय आयुक्त यांचेमार्फत) व महानगरपालिका आयुक्त यांनी निवडणूका संपल्यानंतर ६० दिवसांचे आत नमुना-२ मध्ये सादर करावे.

(iii) सर्व माहिती पाठविणे :-

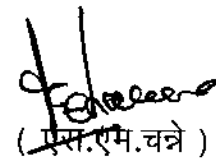
राज्य निवडणूक आयोगाने निश्चित केलेल्या सर्व नमुन्यात निवडणुकीशी निगडित सर्व माहिती जिल्हाधिकारी व महानगरपालिका आयुक्त यांनी ६० दिवसांत सादर करावी. या आशयाचे प्रमाणपत्र. (नमुना-३)

(iv) माहिती पुस्तिका प्रकाशित करणे :-

प्रत्येक जिल्हाधिकारी व महानगरपालिका आयुक्त यांनी झालेल्या निवडणुकीमध्ये राबविलेल्या नाविन्यपूर्ण योजना/ उचललेली नवीन पावले/राबविलेले उत्कृष्ट उपक्रम, इत्यादीसह एक सविस्तर माहिती पुस्तिका सर्वांच्या माहितीसाठी ६० दिवसांत प्रकाशित करावी.

३. वरील प्रमाणपत्रे व पुस्तक जिल्हाधिकारी व महानगरपालिका आयुक्त यांनी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या सार्वत्रिक निवडणुकीचा निकाल जाहीर झाल्यानंतर जास्तीत जास्त ६० दिवसांमध्ये राज्य निवडणूक आयोगास सादर करावे.

मा. राज्य निवडणूक आयुक्त यांच्या आदेशानुसार,

(प.स.एम.चित्रे)

सचिव,

राज्य निवडणूक आयोग

प्रति :- सर्व विभागीय आयुक्त
सर्व महानगरपालिका आयुक्त,
सर्व जिल्हाधिकारी
राज्य निवडणूक आयोगातील सर्व अधिकारी
निवड नस्ती

- जिल्ह्याचे नाव :
- नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे नाव :
- सार्वत्रिक/पोट निवडणूक:
- मतदानाचा दिनांक :
- मतमोजणीचा दिनांक :

नमुना - १ (अ)

प्रमाणपत्र

(नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांकरिता)

निवडणुकीवर झालेल्या खर्चाची सर्व देयके अदा करणे व थकबाकी नसणे

(निकाल जाहीर झाल्यानंतर जास्तीत जास्त २ महिन्यांच्या आत

राज्य निवडणूक आयोगास सादर करणे आवश्यक)

प्रमाणित करण्यात येते की, उपरोक्त सार्वत्रिक/पोट निवडणूका निर्भय, मुक्त व पारदर्शक वातावरणात पार पाडण्यासाठी नियमाप्रमाणे एकूण रक्कम रुपये----- एवढा खर्च (प्रति मतदार रक्कम रुपये -----) झाला आहे. हयाचा तपशील सोबतच्या विवरणपत्राप्रमाणे आहे.

२. विवरणपत्रात नमूद सर्व बाबींवर झालेला खर्च योग्य व आवश्यक असून त्याची सर्व देयके स्थानिक स्वराज्य संस्था यांच्याकडून अदा करण्यात आली आहेत.

३. सदर निवडणुकीसाठी करण्यात आलेल्या खर्चाची आजरोजी कोणतीही थकबाकी नाही.

दिनांक :

ठिकाण :

जिल्हाधिकारी (विभागीय आयुक्त मार्फत), किंवा
महानगरपालिका आयुक्त

नमुना - १(ब)

प्रमाणपत्र

(ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्थांकरिता)

निवडणुकीवर झालेल्या खर्चाची सर्व देयके अदा करणे व थकबाकी नसणे

(निकाल जाहीर झाल्यानंतर जास्तीत जास्त २ महिन्यांच्या आत राज्य निवडणूक आयोगास सादर करणे
आवश्यक)

प्रमाणित करण्यात येते की, उपरोक्त सार्वत्रिक/पोट निवडणुका निर्भय, मुक्त, पारदर्शक वातावरणात पार पाडण्यासाठी नियमाप्रमाणे एकूण रक्कम रुपये ----- एवढा खर्च (प्रति मतदार रक्कम रु. -----) झाला आहे. त्याचा तपशिल सोबतच्या विवरणपत्राप्रमाणे आहे. २. वरील खर्चाची सर्व देयके ग्रामविकास विभागाने निश्चित केलेल्या निकषाच्या अधिन राहून अदा करण्यात आली आहेत. झालेल्या खर्चाची कोणतीही थकबाकी नाही; किंवा

३. वरील खर्चापैकी एकूण रक्कम रुपये----- ची देयके ग्रामविकास विभागाने निश्चित केलेल्या निकषामधून अदा करण्यात आली असून, आजरोजी एकूण रुपये खर्चाची देयके अदा करण्याचे शिल्लक आहेत. त्यासाठी ग्रामविकास विभागाकडे पत्र क्र.----- दि.----- ने अतिरिक्त अनुदानाची मागणी करण्यात आली आहे.

दिनांक :

ठिकाण :

जिल्हाधिकारी (विभागीय आयुक्तांमार्फत)

- जिल्हयाचे नाव :
- ग्रामिण स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे नाव :
- सार्वत्रिक/पोट निवडणूक:
- मतदानाचा दिनांक :
- मतमोजणीचा दिनांक :

**झालेल्या खर्चाचा तपशिल देण्यासाठी विवरणपत्र
(उदाहरण म्हणून)**

नमुना १-अ/ १-ब सोबतचे

विवरणपत्र

(स्थानिक स्वराज्य संस्थांकरिता)

निवडणुकीवर झालेल्या खर्चाची सर्व देयके अदा करणे व थकबाकी नसणे

एकूण प्रभागांची संख्या -

एकूण मतदान केंद्रांची संख्या -

- जिल्हयाचे नाव :
- स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे नाव :
- सार्वत्रिक/पोट निवडणूक:
- मतदानाचा दिनांक :
- मतमोजणीचा दिनांक :

अ.क्र.	विषय			झालेला खर्च
१	निवडणूक अधिकारी / कर्मचारी यांचे मानधन	एकूण संख्या	दर	
	निवडणूक निर्णय अधिकारी			
	सहायक निवडणूक निर्णय अधिकारी			
	मतदान केंद्रावरील कर्मचारी			
	मतमोजणीसाठीचा कर्मचारी वृंद			
	निवडणूक कार्यालयातील कर्मचारी वृंद			
	निवडणूक निरीक्षकांचे मानधन			
	पोलिस			
२	मतदान साहित्यावरील खर्च			
	मतदान केंद्रावरील साहित्य (टेबल, खुर्च्या, डोली, इ.)			
	पॅडॉलवरील खर्च			
	हमालीवरील खर्च (ई.व्ही.एम.व इतर निवडणूक साहित्य ने-आण करण्यासाठी)			
	मतदान साहित्य छपाई (मतपत्रिका व इतर साहित्य)			
	संगणकीकरण व इतर साहित्यावरील खर्च			
	ई.व्ही.एम. बॅटरी			
	मार्कर पेन			

३	वाहनांवरील खर्च (संख्या) -	
	ई.व्ही.एम.व इतर मतदान साहित्य यांची ने-आण	
	कर्मचारी वाहतूक खर्च	
	अधिकारी यांच्या वाहनांवरील खर्च	
	पेट्रोल, डिझेल वरील खर्च	
४	प्रशिक्षणावरील खर्च	
	प्रशिक्षण साहित्यावरील खर्च	
	प्रशिक्षण हॉल, खुर्च्या व इतर साहित्याचे भाडे	
५	आचारसंहिता	
	व्हिडीओग्राफी	
	कंट्रोल रुममधील व्यवस्था	
६	कार्यालयीन खर्च	
	इलेक्ट्रीसीटीवरील खर्च	
	टेलिफोन बिल	
	प्रिंटर्स, पेपर, स्टेशनरी, झेरॉक्स, इ.वरील खर्च	
	निवडणूक कार्यालयासाठी भाडे तत्वावर घेतलेल्या साहित्यावरील खर्च	
	इतर कार्यालयीन खर्च (बैठकीतील चहापानाचा खर्च)	
७	मतदान जागृती अभियानावरील खर्च	
८	निवडणूक कामावरील कर्मचारी / अधिकारी यांचा मृत्यु वा दुखापत झाल्यास द्यावी लागणारी भरपाई	
९	इतर *	

* याव्यतिरिक्त झालेला खर्च तपशिलनिहाय सादर करावा.

दिनांक :

ठिकाण :

जिल्हाधिकारी (विभागीय आयुक्त मार्फत)
/ महानगरपालिका आयुक्त

- जिल्हयाचे नाव :
- स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे नाव :
- सार्वत्रिक/पोट निवडणूक:
- मतदानाचा दिनांक :
- मतमोजणीचा दिनांक :

नमुना - २

प्रमाणपत्र

उमेदवारांनी खर्चाचा हिशोब सादर करण्याबाबत

(निकाल लागल्यानंतर ६० दिवसांत राज्य निवडणूक आयोगाकडे सादर करणे आवश्यक)

प्रमाणित करण्यात येते की, विषयांकित निवडणुकीत सोबतच्या विवरणपत्रामध्ये दर्शविल्याप्रमाणे ----
-उमेदवार उभे होते. त्यापैकी ----- एकूण उमेदवारांनी निवडणूक खर्चाचा हिशोब निकाल लागल्यानंतर ३० दिवसांत विहित पध्दतीने सादर केला आहे.

२. विहित मुदतीत व विहित पध्दतीने खर्चाचा हिशोब सादर न करणाऱ्या ----- (अंकात) उमेदवारांना (यादी संलग्न) निवडणुकीचा निकाल लागल्यानंतर ६० दिवसांच्या आत प्राथमिक नोटीसा जारी करण्यात आल्या आहेत.

३. या सर्व उमेदवारांविरुद्ध निकाल जाहीर झाल्यापासून जास्तीत जास्त ६ महिन्यांच्या आत अनर्ह करण्याबाबत आवश्यक ती कार्यवाही पूर्ण करण्यात येईल.

दिनांक :

ठिकाण :

जिल्हाधिकारी/महानगरपालिका आयुक्त

- जिल्हयाचे नाव :
- स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे नाव :
- सार्वत्रिक/पोट निवडणूक:
- मतदानाचा दिनांक :
- मतमोजणीचा दिनांक :

नमुना - २ सोबतचे

विवरणपत्र

(उमेदवारांनी खर्चाचा हिशोब सादर करण्याबाबत)

जिल्हा परिषद, पंचायत समिती, महानगरपालिका, नगर पालिका/नगर पंचायती यासाठी स्वतंत्रपणे अहवाल सादर करणे.

* प्रत्येक स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या प्रभाग/निवडणूक विभाग/निर्वाचक गणनिहाय माहिती सादर करावी.

** उमेदवाराच्या नाव व पक्षासहीत यादी स्वतंत्रपणे जोडावी.

एकूण प्रभाग/निवडणूक विभाग/निर्वाचक गणांची संख्या -

अ.क्र.	प्रभाग/निवडणूक विभाग/निर्वाचक गणाचा क्र व नाव *	निवडणूक लढविणारे एकूण उमेदवार (राजकीय पक्षनिहाय)	खर्चाचा हिशोब विहित मुदतीत सादर करणाऱ्या उमेदवारांची संख्या	खर्चाचा हिशोब विहित पध्दतीने व मुदतीत सादर न करणाऱ्या उमेदवारांची संख्या (राजकीय पक्ष निहाय) **

दिनांक :

ठिकाण :

जिल्हाधिकारी / महानगरपालिका आयुक्त

- जिल्हयाचे नाव :
- स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे नाव :
- सार्वत्रिक/पोट निवडणूक:
- मतदानाचा दिनांक :
- मतमोजणीचा दिनांक :

नमुना ३

प्रमाणपत्र

आयोगास सर्व अहवाल विहित मुदतीत सादर केलेबाबत

(निकाल जाहीर झाल्यानंतर जास्तीत जास्त ६० दिवसांत राज्य निवडणूक आयोगास सादर करणे)

प्रमाणित करण्यात येते की, उपरोक्त निवडणुकीची सर्व निवडणूक प्रक्रिया निर्भय व मुक्त वातावरणात योग्यरितीने पूर्ण झाली असून राज्य निवडणूक आयोगाकडील आदेश क्र.रानिआ/जिपपंस-२०१६/प्र.क्र.२०/का.७, दि.२४/१०/२०१६ अन्वये निश्चित केलेले सर्व अहवाल विहित मुदतीत आयोगाकडे पाठविले आहेत. त्यामधील माहिती योग्य असल्याची खात्री करण्यात आली आहे.

तसेच माहिती पुस्तिका प्रकाशित करण्यात आली आहे.

दिनांक :

ठिकाण :

जिल्हाधिकारी/महानगरपालिका आयुक्त